

[Per Stig Møller]

ningsforslag. I betragtning af opgavens alvor vil en strid om, hvilket der er bedst, ligne en strid om kejserens skæg. Forskellen består jo mest i, hvem der skal administrere alle vore gode viljer i forhold til de demokratiske processer i Mellem- og Østeuropa. Skal Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene eller skal en ny fond, Industrialiseringsfonden for Østlandene, som i øvrigt skal have administrativt bofællesskab med Udviklingsfonden? Det kan naturligvis ikke blive et problem, der forsinker gennemførelsen af denne indsats, for i så fald må de med rette tage sig til hovedet over den demokratiske pluralisme, som vi så ihærdigt opfordrer dem til at efterligne i Polen og Ungarn og nu også i DDR.

Problemet er inferiørt sammenholdt med den historiske opgave, vi med disse initiativer går i gang med at løse. Jeg forstår heldigvis på hr. Kelm-Hansen, at sådan ser Socialdemokratiet også på det.

Mellem- og Østeuropa er på vej ind i tumultuariske tider, tider, hvor gamle vaner og magtmonopoler blæses bort, og hvor de demokratiske måder at løse problemerne på er ved at bane sig vej.

Lykkes det ikke for de spirende demokratier at forbedre forholdene for borgerne, vil de reaktionære kræfter få vind i sejlene, og så kan tøbruddet meget hurtigt slå om og blive til hård vinter.

Bliver dette enden på de demokratiske eksperimenter, vil hele nedrustnings- og afspændingsprocessen standse, og vi vil være tilbage i den kolde krig. Går det så galt, må vi i hvert fald ikke kunne anlage os selv for ikke at have hjulpet til, da det gjaldt.

Europa er ved at blive helt igen. Det ene melleuropæiske land efter det andet rækker hånden ud mod Vesteuropa for at få støtte og gode råd. Den ene Sovjetrepublik efter den anden søger mod pluralisme og folkelig selvbestemmelse. Alt sammen sker det, fordi USSR har erkendt, at ethvert imperium dør i dybfrysere. Derfor er det ved at omdefinere sin sikkerhedspolitik. Sikkerhed er ved at blive et spørgsmål om tryghed og tillid mellem folkene. Langt om længe ser det ud til, at Kreml har forstået, at tryghed opnår ingen nation, uden at den lever i tillid med sine naboer.

Opprioteringsen af tillidsforholdet mellem nationerne kan skabe de politiske og økonomi-

ske forandringer, der kan bringe virkelig store militære forandringer med sig. Derfor drejer det sig om at øge tilliden og samspillet mellem alle Europas lande.

Vi skal i hvert fald ikke regne med, at det er de gamle kommunistiske regeringer, som vil fremme afspændings- og nedrustningsprocessen. Derfor har vi fælles interesse i, at reformerne lykkes.

Det er netop i tillid til vor forståelse for nødvendigheden af en rimelig økonomisk udvikling, de nye ledere i Polen og Ungarn vender deres håb mod Vesteuropa.

I EF har vi sat et hjælpeprogram på benene, både til akut afhjælpning af fødevare mangelen og til langsigtet omstrukturering af de mishandlede økonomier. Vi hjælper målbevidst Ungarn og Polen i deres ønsker om at få skabt en privat sektor, vel vidende at der hverken findes økonomisk frihed uden politisk frihed eller politisk frihed uden økonomisk frihed. Når disse to friheder finder sammen, har man den personlige frihed, der er demokratiets forudsætning.

Dagens forslag baner vejen for den støtte til udviklingen af den private sektor, som disse lande har bedt om på det økonomiske plan. Der har været en lidt kedelig diskussion om, hvor de første 50 mio. kr. skulle tages fra. I debatten den 26. oktober meddelte Socialdemokratiet, at det godt kunne støtte, at det midlertidigt blev taget fra Kinapengene. Siden har Socialdemokratiet skiftet position, og for nu ikke at gøre det til en tåbelig strid mellem opposition og regering har regeringen altså i går fremlagt et aktstykke, som viser, at regeringen er i stand til at finde pengene fra de meget sparsomme reserver. Det skal ikke blive en vane, men vi skal se at komme i gang. Derfor er jeg glad for, at regeringen har fundet frem til denne løsning, og jeg forstår også, at hr. Kelm-Hansen accepterer den.

Herefter må vi videre til oprettelse af den fond, som skal udvikle de menneskelige relationer og uddanne østeuropæerne og melleuropæerne til at administrere hjælpen, så den ikke på ny går til spilde, sådan som tilfældet var i 1970'erne. Thi sker det, vil der gå mange år, før end Europa får lige så mange chancer, som det lige nu står med. Lykkes det derimod at få gang i økonomien og skabt en markedsøkonomi, hvor kommandoøkonomien før herskede, vil